

भौमोऽत्रिः। इन्द्राग्नी। अनुष्टुप् ६ विरादूर्वा ।

प्र वो महे मतयो यन्तु विष्णवे मरुत्वते गिरिजा एवयामरुत्।

प्र शर्धाय प्रयज्यवे सुखादये तवसे भन्ददिष्टये धुनिव्रताय शवसे ॥ ५.०८७.०१ ॥

एवयामरुत्- मरुदुपासकस्य । गिरिजाः- मन्त्राः । मतयः । मरुत्वते- प्राणेशाय । विष्णवे- सर्वव्यापिने परमात्मने । महे- महते । प्र यन्तु- प्रगच्छन्तु । शर्धाय- बलिने । प्रयज्यवे- पूज्याय दानशीलाय । सुखादये- शोभनाभरणाय । तवसे- शक्तिमते । भन्ददिष्टये- स्तुतिरूपेष्टये । धुनिव्रताय- कम्पननियतिसम्पन्नाय । शवसे- गमनवते मरुद्व्रणाय मतयो यन्तु ॥१॥

प्र ये जाता महिना ये च नु स्वयं प्र विद्वाना ब्रुवत एवयामरुत्।

क्रत्वा तद्वौ मरुतो नाधृषे शवौ दाना महा तदेषामधृष्टासो नाद्रयः ॥ ५.०८७.०२ ॥

ये । महिना- माहात्म्येन । प्र जाताः- उद्भूताः । ये । च । स्वयम्- स्वतः । विद्वाना- ज्ञानेन । प्रजाताः । तान् । एवयामरुत्- मरुदुपासकः । ब्रुवते- स्तौति । वः- युष्माकम् । तत् । शवः- बलम् । क्रत्वा- कस्यापि कर्मणा । नाधृषे- आधर्षणीयं न भवति । एषाम्- एतेषां भवताम् । तद्वलम् । दाना- दानेन । महा- महिम्नोपेतम् । अधृष्टासः- अधृष्ट्याः । अद्रयः- पर्वताः । न- इव भवथ ॥२॥

प्र ये दिवो बृहतः शृण्विरे गिरा सुशुक्लानः सुभ्व एवयामरुत्।

न येषामिरी सधस्थ ईष्ट आँ अग्नयो न स्वविद्युतः प्र स्पन्द्रासो धुनीनाम् ॥ ५.०८७.०३ ॥

ये । बृहतः- महतः । दिवः- नभसः । प्र- प्रकर्षेण । शृण्विरे- श्रूयन्ते । तान् । एवयामरुत्- मरुदुपासकः । गिरा- वाचा स्तुतवान् । सुशुक्लानः- ते सुशक्ताः । सुभ्वः- शोभनभावनाः । येषाम्- मरुताम् । सधस्थे- स्थाने । ईरी- प्रेरिता । न । ईष्टे- न ईशते । स्वविद्युतः- स्वप्रकाशाः । धुनीनाम्- अपाम् । प्र- प्रकर्षेण । स्पन्द्रासः- चालकाः । अग्नयः । न- इव भवन्ति ॥३॥

स चक्रमे महतो निरुक्रमः समानस्मात्सदस एवयामरुत्।

यदायुक्त त्मना स्वादधि ष्णुभिर्विष्वर्धसो विमहसो जिगाति शेवृधो नृभिः ॥ ५.०८७.०४

सः- असौ मरुद्गणः। महतः- बृहतः। समानस्मात् सदसः- सहस्थानात्। उरुक्रमः- विस्तीर्णक्रमणः। निः - निरगच्छत्। यदा। एवयामरुत्- मरुदुपासकः। स्वात्- स्वकीयात् स्थानात्। स्तुभिः- गन्तृभिः। नृभिः- स्ववीरैः। अयुक्त- युक्तो भवति। तदा। त्मना- स्वतः। मरुतः। विस्पर्धसः- स्पर्धारहिताः। विमहसः- महात्मानः। शेवृधः- सुखवर्धकाः। जिगाति- निर्गच्छन्ति ॥४॥

स्वनो न वोऽमवात्रेजयदृषा त्वेषो ययिस्तविष एवयामरुत्।

येना सहन्त ऋञ्जत स्वरोचिषः स्थारश्मानो हिरण्ययाः स्वायुधास इष्मिणः ॥ ५.०८७.०५

येन। सहन्तः- सहनशीलाः। स्वरोचिषः- स्वप्रकाशाः। स्थारश्मानः- स्थिररश्मयः। हिरण्ययाः- दीप्ताः। स्वायुधासः- शोभनप्रहरणाः। इष्मिणः- गतिमन्तो मरुतो भवन्तः। ऋञ्जते- प्रसाधयन्ति। वः- युष्माकम्। स्वनः- स शब्दः। न- सम्प्रति। वृषा- वर्षकः। त्वेषः- दीप्तः। ययिः- गन्ता। तविषः- शक्तिमान्। एवयामरुत्- मरुदुपासकम्। अमवान्- बलवान्। रेजयत्- कम्पयति ॥५॥

अपारो वो महिमा वृद्धशवसस्त्वेषं शवोऽवत्वेवयामरुत्।

स्थातारो हि प्रसितौ संदृशि स्थन ते न उरुष्यता निदः शुशुक्वांसो नाग्नयः ॥ ५.०८७.०६

वः- युष्माकम्। महिमा। अपारः- अनवधिकः। वृद्धशवसः- वृद्धबलाः। त्वेषम्- युष्माकं दीप्तम्। शवः- बलम्। एवयामरुत्- मरुदुपासकम्। अवतु- रक्षतु। प्रसितौ- देशबन्धकरे। संदृशि- सन्दर्शने ध्याने। स्थातारः- तिष्ठन्तः। हि- खलु। स्थन- भवथ। ते। निदः- निन्दातः। नः- अस्मान्। उरुष्यत- रक्षत। शुशुक्वांसः- शक्ताः। नाग्नयः। न- इव भवथ ॥६॥

ते रुद्रासः सुमखा अग्नयो यथा तुविद्युम्ना अवन्त्वेवयामरुत्।

दीर्घं पृथु पप्रथे सद्म पार्थिवं येषामज्मेष्वा महः शर्धास्यद्भुतैतनसाम् ॥ ५.०८७.०७

ते- अमी । रुद्रासः- द्रवन्तः । सुमखाः- शोभनयज्ञाः । अग्नयो यथा- पावका इव । स्थः ।
तुविद्युन्नाः- प्रभूतदीप्तिमन्तः । एवयामरुत्- मरुदुपासकम् । अवन्ति- रक्षन्ति । दीर्घ- आयतम् ।
पृथु- विस्तीर्णम् । पार्थिवम्- अन्तरिक्षसम्बन्धि । सद्म- सदनम् । पप्रथे- प्रख्यातमभूत् ।
अद्भुतैतनसाम्- अनघानाम् । येषाम् । अज्मेषु- गतिषु । महः- महान्ति । शर्धांसि- बलानि
विराजन्ते ॥७॥

अद्वेषो नो मरुतो गातुमेतन् श्रोता हवँ जरितुरेवयामरुत् ।

विष्णोर्महः समन्यवो युयोतन् स्मद्रथ्यो न दंसनाप द्वेषांसि सनुतः ॥ ५.०८७.०८

अद्वेषः- द्वेषरहिताः । मरुतः । नः- अस्माकम् । गातुम्- मार्गम् । एतन्- आगच्छत । जरितुः-
स्तोतुः । एवयामरुत्- मरुदुपासकस्य । हवम्- आह्वानम् । श्रोत- शृणुत । महः- महात्मनः ।
विष्णोः- सर्वव्यापिनः परमात्मनः । समन्यवः- समानमननशीलाः । स्मत्- प्रशस्ताः । रथ्यो न-
महारथा इव । सनुतः- अन्तर्हितानि । द्वेषांसि- द्वेषभावनानि । दंसना- दशनिन । अप युयोतन्-
पृथक्कुरुत ॥८॥

गन्ता नो यज्ञं यज्ञियाः सुशमि श्रोता हवमरक्ष एवयामरुत् ।

ज्येष्ठासो न पर्वतासो व्योमनि यूयं तस्य प्रचेतसः स्यात् दुर्धर्तवो निदः ॥ ५.०८७.०९

नः- अस्माकम् । यज्ञं प्रति । गन्ता- आगच्छत । अरक्षः- अक्रूराः । यज्ञियाः- हे पूजादानशीलाः ।
एवयामरुत्- मरुदुपासकस्य । हवम्- आह्वानम् । श्रोत- शृणुत । व्योमनि- आकाशे । ज्येष्ठासः
पर्वता न- मुख्या मेघा इव भवथ । यूयम् । तस्य- निन्दकं निन्दावृत्तिं वा । प्रचेतसः- जानन्तः ।
निदः- निन्दकस्य निन्दावृत्तेर्वा । दुर्धर्तवः- दुर्धराः । स्यात्- भवत ॥९॥